

a) se nejedná. Co se týče zaměstnanců v §u 1 písm. b) uvedených, ježto výslovně mluví se tu o bývalých zaměstnancích a o zaměstnancích, kteří nabyli nároku na vyplácení pense, není pochybnosti o tom, že míněni jsou zaměstnanci, kteří při počátku působnosti zákona byli již mimo činnou službu, tedy kteří z činné služby před tím vystoupili. Že tomu tak, vidno i z prováděcího nařízení ze dne 13. května 1921, čís. 189 sb. z. a n.; podle tohoto nařízení jsou totiž bývalými zaměstnanci po rozumu §u 1 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., pokud nárok na vyplácení pense odvozován jest ze smlouvy, nebo ze zvyklostí, ti kdo před 6. květnem 1921 vstoupili v neaktivní poměr, tedy v činné službě již nebyli. Uvedené stanovisko potvrzeno jest též vzpomenutými shora motivy zákona a to jak původním návrhem jeho (tisk čís. 679), tak vládním návrhem (tisk čís. 1130) a též zprávami sociálně politického a zemědělského výboru (tisk čís. 1471 a 573). Poukázati jest zejména na odůvodnění uvedené v motivech pro to, že účinnost zákona odložena byla na 30 dní po vyhlášení jeho. Stalo se tak dle onoho odůvodnění z ohledu na doslouživší, ale pro bídu, která by je v pensi čekala, do výslužby nevstoupivší zaměstnance, aby mohli před počátkem účinnosti zákona vstoupiti do pense a se tak účastnými státi dobrodiní nové úpravy zaopatřovacích požitků. Z toho, co uvedeno, jest vidno, že k rozhodnutí o žalobním nároku není zapotřebí zjišťovati okolnosti v napadeném usnesení uvedené, zdali žalobkyně byla na velkostatku žalovaného v trvalém služebním poměru, či jako sezonní dělnice, jak dlouho a zdali zvyklost poskytovat zaopatření již po 30 letech zaměstnancům byla na velkostatku žalovaného zachovávána. Z toho plyne, že zrušovací usnesení odvolacího soudu není odůvodněno.

Čís. 4412.

Domáhá-li se věřitel zaplacení z nemovitosti na základě zástavního práva, mohou v pořadí knihovní pohledávky dojíti uhrazení jen ty náklady procesní a exekuční, které souvisejí s vymožením pohledávky z této nemovité věci.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1924, R I 939/24).

Soud první stolice, rozvrhuje nejvyšší podání za vydraženou nemovitost, přikázal knihovnímu věřiteli v pořadí pohledávky též útraty exekuce na svršky. K odporu zadnějšiho knihovního věřitele, vyloučil první soud z příroku útraty oné exekuce. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Pokud jde o nepřisouzení útrat mobilární exekuce z nejvyššího podání za prodané, povinnému patřící ideální polovice jeho nemovitosti, jest názor soudu rekursního, v napadeném usnesení vyslovený správným. Z předpisů §u 447 obč. zák. plyne, že pojem a účel práva zástavního

jest ten, aby věřitel z jisté věci, kdyby závazek v určitý čas splněn nebyl, došel zaplacení. Z toho plyne, že, když jde o věc nemovitou, ze které se vymáhající věřitel svého zaplacení domáhá, ve smyslu Šu 16 knih. zák. jen ty náklady procesní a exekuční mohou v pořadí pohledávky knihovní uhrazení dojít, které souvisejí s vymožením pohledávky z této nemovité věci. Ustanovení Šu 216 čís. 4 odst. 2 exek. ř. shoduje se s předpisem Šu 16 knih. zák. a neobsahuje předpis ten žádného pravidla, které by rozšiřovalo zásadu Šu 16 knih. zák. ve prospěch útrat exekuce odděleně na jiné jmění téhož dlužníka, v tomto případě na nemovitosti vedené, neboť řád exekuční nechtěl tvořiti nějaké nové hmotné právo, naopak co se tkne příslušenství, šetřil zásad platného hmotného práva. Opak z předpisu Šů 14, 41 a 74 exek. ř. nevyplývá, neboť tyto předpisy práva formálního mají na zřeteli jen způsob spojení, zrušení a omezení exekuce ve prospěch dlužníka a vyslovují jen nepochybnou povinnost dlužníkovu, by veškeré náklady řízení exekučního, které věřiteli byly způsobeny, nahradil, nijak se však nedotýkají svrchu uvedených předpisů práva materiálního a na nich ničeho nemění.

Čís. 4413.

Dopravní řád železniční.

Náklady, jež vznikly zadržením zásilky pro celní závadu, nejsou »útratami« přepravy ve smyslu Šu 69 žel. dopr. ř.

Stojné a zdržné poplatky, třebas byly zaviněny celní překážkou, náležejí k vedlejším poplatkům, o nichž platí stejná pravidla jako o vlastním dovozném. Dráha jest povinna, zapsati zdržné i stojné do nákladního listu a výplatou jich jest povinným příjemce. Vydala-li mu dráha zboží bez jich zaplacení a neuplatnila-li svého zástavního práva do tří dnů po vydání, ztratila právo domáhati se zaplacení na svých předchůdcích. Je-li účastněno při dopravě více drah, ručí za tuto nedbalost solidárně.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1924, Rv I 1403/24).

Žalovaná, tuzemská firma, zaslala do Rakouska zboží, jež bylo na hranici celním úřadem dne 7. srpna 1920 pozastaveno a teprve dne 29. března 1921 uvolněno. Žalobě dráhy o zaplacení stojného a skladného bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno, o d v o l a c í m s o u d e m mimo jiné z těchto důvodů: Žalovaná, jak je nesporno, podala dne 30. června 1920 na železniční stanici v Liberci vagonový náklad tkalcovských stavů k přepravě na adresáta v Inšpruku. V příslušném nákladním listě vyplněna byla rubrika »platební záznam odesílatelův« poznámkou »franco«. Tento neomezený záznam výplatní má podle Šu 69 (4) a (5) žel. dopr. ř. ten význam, že zavázala se odesílatelka, zaplatiti celé dovozné a mimo to poplatky a výdaje, jež vzešly na stanici odesílací až do přijetí zboží k přepravě. Na poplatky a výdaje — dopravní řád označuje obojí také společným jménem »útraty« — které vzešly teprve po přijetí zboží k přepravě, se záznam ten nevztahuje. Kdyby byla chtěla odesílatelka nésti i tyto útraty, byla by to musila v nákladním listě prohlásiti zvláště. V odvolání, opírajícím se o předpisy právě uvedené a kromě toho i o předpis odst. (2) cit. § 69 podle kterého pravidlem po-